

Encore, Encore! Why Read the Megillah Twice?

לע"נ משה זאב בן עזריאל צבי ז"ל ודבורה בת יהושע העשיל ז"ל

I. A Unique Time for Reading

And Rabbi Yehoshua ben Levi further said with regard to Purim: A person is obligated to read the Megilla at night and then to repeat it [lishnota] during the day, as it is stated: "O my G-d, I call by day but You do not answer; and at night, and there is no surcease for me" (Psalms 22: 3), which alludes to reading the Megilla both by day and by night. Some of the students who heard this statement understood from it that one is obligated to read the Megilla at night and to study its relevant tractate of Mishna by day, as the term lishnota can be understood to mean studying Mishna. Rabbi Yirmeya said to them: It was explained to me personally by Rabbi Hiyya bar Abba himself that the term lishnota here has a different connotation, for example, as people say: I will conclude this section and repeat it, i.e., I will review my studies. Similarly, Rabbi Yehoshua ben Levi's statement means that one must repeat the reading of the Megilla by day after reading it at night. The Gemara notes that this ruling was also stated by another amora, as Rabbi Helbo said that Ulla Bira'a said: A person is obligated to read the Megilla at night and then repeat it during the day, as it is stated: "So that my glory may sing praise to You and not be silent; O Lord, my G-d, I will give thanks to You forever" (Psalms 30: 13). The dual formulation of singing praise and not being silent alludes to reading the Megilla both by night and by day.

MISHNA: Although it is preferable to fulfill a particular day's mitzva at the earliest possible hour, the entire day is a valid time for reading the Megilla...

This is the principle: Something that it is a mitzva to perform during the day is valid if performed anytime during the entire day; something that it is a mitzva to perform at night is valid if performed anytime during the entire night.

GEMARA: The Gemara asks: From where do we derive that these mitzvot were commanded to be performed specifically during the day? With regard to reading the Megilla, the verse states: "That these days should be remembered and kept" (Esther 9: 28).

Rava said: A Purim feast that one ate at night did not fulfill his obligation. What is the reason? "Days of feasting and gladness" (Esther 9: 22) is written, i.e., days and not nights.

1. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ד עמוד א

באין טעמיהי טאה ומנח מנעו ועו זקן טף ונשים וגו': שואלין ודורשין. מעמידין מורגמן לפני המכס לדרוש אגרת פורים צרכים: משום דרבה. דגור לקמן בקריאת מגילה שמה יענינה ארבע אמות נרשות הרבים אף כאן גזרו דרשה אטו קרייה: ולשנותה ביום. זכר לנכס שהיו זועקין בימי צרתן יום ולילה: אקרא. בזמנא למנלח על אילת השחר הוא שנאמר על אסתר כדאמרין צמקת יומא (דף נט.) למה נמשלה אסתר כאילת כו': כבוד מינה. בני הישיבה ששמעו שמועה זו בלילה ולשנותה ביום היו סבורין דהאי ולשנותה לשון שונה משנה הוא: למוטני מתני דידה. משניות על מסכת מגילה: אעבור פרושתא דא ואתניה. אסיים פרשה זו ולשנה אותה פעם שניה: ביראה. דמן צירי: יומך כבוד. ביום ולא ידום בלילה והאי קרא בזמנא ארוממך ה' כי דליתני דרשין בפסיקתא^א במרדכי ואסתר והמן ואחשורוש וקריאת מגילה שנה הוא שמפסקין את הגס והכל מקלסין להקדוש ברוך הוא:

דסלקא דעתך למיפטרה מג פרק אלו עוברין (פסחים מג: בתפלה ובהודאה ויש שאין א לעולם לא ישאל אדם לרכיו

2. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כ עמוד ב

הלילה משמר והיום מלאכה: מתני' כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל ולתקיעת שופר^א ולנשילת לולב^ב ולתפלת המוספין ולמוספין ולוידוי הפרים ולוידוי מעשר ולוידוי יוהכ"פ לסמיכה לשחיטה לתנופה להגשה לקמיצה ולהקטרה למליקה ולקבלה ולהזיה ולהשקיית סוטה ולעריפת העגלה ולטהרת המצורע^ג כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואברים^ד זה הכלל דבר שמצותו ביום כשר כל היום דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה: גמ' מנלן דאמר קרא והימים האלה נזכרים ונעשים לקריאת ההלל דכתיב 'ממזרח שמש

3. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

שעתא ושעתא מתרחיש ניסא אמר רבא יסעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו מאי טעמא ימי משתה ושמוחה כתיב

5. נודע ביהודה מהד"ק אורח חיים סימן מא
(R. Yechezkel Landau, 18th Century Prague)
ניסא לגמרי, ולכך עדיף מתדיר. ואין לומר דהא דמדיר ושאינו
מדיר תדיר קודם, היינו צשניהם דרבנן או שניהם דאורייתא, מה
שאין כן קידוש הלצנה ומקרא מגילה, דקידוש לצנה לגמרי דרבנן
ומגילה הוא מצות עשה דדברי קבלה ועדיף מדרבנן, וא"כ אף
דקידוש לצנה תדיר מ"מ יש להקדים מגילה⁴⁹⁰. נראה לענ"ד
דקריאת הלילה לאו מצות עשה דדברי קבלה רק קריאת היום,
דצמגילה ימים נזכרים ונעשים כתיב [אסתר ט', כ"ח], ולא לילות,
ועיין בתוס' [מגילה] דף ד' ע"א ד"ה חייב וכו'. ומה שאמרו
חייב לקרות בלילה היינו מצוה דרבנן, אבל לא נרמז צמגילת
אסתר⁴⁹¹. ובה ניחא לי מה שהקשו התוס' דף ג' ע"א ד"ה

4. חידושי הרשב"א מסכת מגילה דף ד עמוד א
(R. Shlomo ben Aderet, 13th Century Spain)
שפירש"י*. אלא שאני תמה בעיקר הענין⁴⁹⁰,
דהא כתיב נזכרים ונעשים והקיש זכירה
לעשיה⁴⁹¹, ועשיה אינה אלא ביום,
וכדאמר⁴⁹² סעודת פורים שאכלה בלילה
לא יצא⁴⁹³ דהא⁴⁹⁴ ימי משתה ושמחה
כתי⁴⁹⁵. וי"ל דמ"מ הכתו' רבה לה זכירה
מדכתי' ולילה ולא דומיה לי.

II. The Relationship between Nighttime and Daytime Readings

6. תוספות מסכת מגילה דף ד עמוד א
וידבר משה את מועדי ה' וכו': **חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום**. אומר ר"י דאף על גב דמצד זמן בלילה חוזר
ומצד אמתו ביום דעיקר פרסומי ניסא הוי בקריאה דיממא וקרא נמי משמע כן דכתיב ולילה ולא דומיה לי כלומר אף על גב שקורא
ביום חייב לקרות בלילה והעיקר הוי ציממא כיון שהזכירו הכתוב תחילה וגם עיקר הסעודה ציממא הוא כדאמר לקמן (דף י:): דאם
אכלה בלילה לא יצא י"ח והכי נמי משמע מדכתיב נזכרים ונעשים ואתקש וזכירה לעשייה מה עיקר עשייה ציממא אף זכירה כן:

7. רוקח הלכות ברכות סימן שסג (R. Elazar of Worms, 12th Century)
**וכל כיוצא בהן הרבה. זה פי' רבי יב"ק משפירא אינו בל' ואינו בעל וקיבלתי מרבי
ריח כל הברכות העתיד לעשות יותר או כל היום ברכתו בל' להתעטף בציצית לגמור
את ההלל. או לקרוא את ההלל שרוב פעמים החודש ב' ימים וכן ח' ימי חנוכה וח' ימי
סוכה במצוה אחת וכן לישיב בסוכה לעסוק בדברי תורה הרי ההלל שכתוב כל היום
תהלתך לכך לגמור לקרוא אבל מקרא מגילה עיקר בלילה על מקרא מגילה אעפ"י
שחייב לאומרה ביום ועל תפילין של יד להניח על של ראש במצות תפילין ואם סח**

8. מרומי שדה מסכת מגילה דף ד עמוד א (R. Naphtali Tzvi Yehuda of Berlin, 19th Century)
אמר להו ר' ירמיה כו' כגון דאמרי אינשי אעבור פרשתא דא ואתנייה. פי' ולשנותה, דצריך להיות הקריאה בידיעה של הביאור להבין ולהשכיל
בה, והוי זה כמו שלומד פרשה, דכפעם הראשון עובר עליה בלי ניתוח המאמרים, ובשעה שעובר שנית הוא שם לב להשכיל יותר עליה. כך בחיוב
קריאת המגילה ביום יש לדקדק במחשבתה יותר מבלילה. ומשו"ה כתיב בלשון מצוה, שאינו לעיכובא כ"כ

9. רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק א הלכה ג
מצוה לקרות את כולה, ומצוה לקרותה בלילה וביום, וכל הלילה כשר לקריאת הלילה, וכל היום כשר לקריאת היום, ומברך קודם קריאתה בלילה
שלש ברכות ואלו הן: בא"י אמ"ה אשר קב"ו על מקרא מגילה, בא"י אמ"ה שעשה נסים לאבותינו בימים ההם (ובזמן) [בזמן] הזה, בא"י אמ"ה
שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, וביום אינו חוזר ומברך שהחיינו, ומקום שנהגו לברך אחריה מברך: בא"י אמ"ה האל הרב את ריבנו והדן את
דינינו והנוקם את נקמתנו והנפרע לנו מצרינו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו בא"י [האל] הנפרע (לישראל) [לעמו ישראל] מכל צריהם האל
המושיע.

10. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת מגילה פרק א משנה א
וקריאת המגילה חובה בלילה פעם ולמחרת פעם שניה.

III. Splitting the Reading from the Day

11. הר"ן על הרי"ף מסכת מגילה דף א עמוד א (Rabbeinu Nissim, 14th Century Spain)
וכשם שהקלו על בני כפרים להקדים כן הקלו עליהם שלא לקרות אלא מגילה של יום או אפשר שקורין אותה בלילה ולימחר קורין אותה בעיירות בעשרה:

12. חידושי הריטב"א מסכת מגילה דף ד עמוד א (Rabbeinu Yom Tov ben Avraham, 13th Century Spain)
ומסתבר לי דבקריאת לילה ליכא קפידא בעשרה ואפילו שלא בזמנה דכולי עלמא, דהרי כפרים המקדימין ליום הכניסה בלילה במקומן היו קורין אותה דהא לא מפטרי מקריאה זו דחובה היא ובמקומן לא היה להם עשרה, ואף בלילה לא מכנפי להאי, וקרוב בעיני לומר דכפרים או עיירות המקדימין ליום הכניסה קריאת היום הוא שמקדים כדי לקרותה בציבור, אבל קריאתה בלילה בזמנה קורין אותה כל אחד במקומו כפי מה שיודע או הולך אצל חבריו

IV. The Purim Kickoff

13. הגהות מיימוניות הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ב הלכה יג (R. Meir of Rothenburg, 13th Century)
[ו] אומר על הניסים בערבית פורים אף על פי שלא קראו את המגלה ולא כאשר פסק בסדר רב עמרם שאין לאומרו עד לאחר קריאת מגילה ועיין בהלכות פורים:

14. משנה ברורה סימן תרצג
(א) אחר קריאת המגילה וכו' - עיין במ"א שמצדד דאחר שמו"ע אומר ק"ש עם תתקבל וכ"כ בא"ר ואחר אמירת ואתה קדוש שאומרים אחר קריאת המגילה יאמר ק"ש בלא תתקבל וא"ר כתב דיוכל ג"כ לומר תתקבל ויחזור תתקבל על תפלה דבסדר קדושה

15. לבוש אורח חיים סימן תרצג (R. Mordechai Yoffe, 16th Century Eastern Europe)
ואחר תפלת שמונה עשרה נ"ל שאין אומרים אלא חצי קדיש, שאין אומרים קדיש שלם אלא בגמר כל אותה תפלה דהיינו אחר קריאת המגילה. ובמנהגים [ר'] אייזיק טירנא עמוד קנון כתב קדיש שלם מיד אחר תפלת י"ח קודם קריאת המגילה, והוא תמוה בעיני, דמאי שנא משאר כל תפלות השנה שמניחין הקדיש שלם עד גמר כל אותה תפלה, וכן במוצאי שבתות דבכל השנה שאומרים ויהי נועם ואתה קדוש אחר תפלת ערבית ואין אומרים קדיש שלם עד אחר ואתה קדוש וכו', וכן בשחרית של פורים אין אומרים הקדיש שלם אלא אחר קריאת המגילה וגמר כל התפלה כמו שכתב הוא בעצמו במנהגים [עמוד קנט], וא"כ מאי שנא בערבית של פורים שיאמרו קדיש שלם קודם קריאת המגילה ואתה קדוש.

16. אוצר הגאונים מסכת מגילה דף כא עמוד ב (סידור רב עמרם גאון)
לפניה מאי טברך דיש בקטרוזיא איקלע לקטי' דרב אשי יבירך בניה.
קח וטכנסו ג) כולהו צבורא ושמעו קריאת הבגילה יצרכו לכוונא דעתיהו
למשמע דהכי אמרו חכמים ז' לעילם אין ייצאין עד שיתכייין משטיע לשימך
ושוטע למשטיע שהכל יחנו בה הלכ שנאמר ז' תכין לבם תקשיב אזנך. וקריין
את הסגלה לפני הצבור קודם שיאכלו כלום.

17. משנה ברורה סימן תלא ס"ק ו
(ו) ולא יאכל - וטעימה בעלמא שרי והיינו פת כביצה ולא יותר או פירות אפילו הרבה וכמו שכתבנו בסוף סימן רל"ב עיין שם במ"ב ועיין בבה"ל דפירות הרבה אינו מותר רק בהחצי שעה שקודם הבדיקה אבל משהגיע זמן הבדיקה גם ע"י פירות אין נכון לשהות הרבה:

18. תשובות והנהגות כרך ג סימן רכא
ואלולא דמספתינא אמינא חידוש, שתענית אסתר קשור למצות פורים דהיינו המגילה, וכשם שאז בימי מרדכי ואסתר צמו ודוקא באמצע הצום נושעו, וגלגל הקדוש ברוך הוא כן להראות להם דאף שהישועה לכאורה בדרך הטבע, האמת היא שמסובב כל הסיבות עשה כן מפני הצום, ולכן הישועה בצום, ולפ"ז י"ל כשקיבלו עליהם ותיקנו דברי הצומות וזעקתם, נהגו גם כן לצום ויש בזה גם פירסומי ניסא דמגילה, לכן נהגו ישראל בקריאת המגילה להחזיק עדיין בצום ובתוכו הנס, ולפ"ז היינו דוקא בלילה שיש ליזהר לקרוא המגילה בצום, אבל בבוקר שלא נקרא עוד צום לא נהגו לדקדק כלל, מיהו ד"ז לא מצאתי בפוסקים, אבל בלאו הכי יש לסמוך על דברינו הנ"ל להתיר בבוקר.